

tenetive competențe. Inițiative remarcabile, care au fost însă părăsite — inexplicabil și nedrept — rămânând pentru noi subiectul unor prețioase amintiri, iar pentru Televiziune, datorii însemnate față de public.

Constatăm cu bucurie că scadența acestei datorii a sosit, în sfârșit, și că Televiziunea a hotărât să o onoreze răsplătindu-ne cu generozitate îndelunga așteptare. Noul ciclu de emisiuni intitulat **Pagini din istoria teatrului românesc** se anunță ca o remarcabilă reușită.

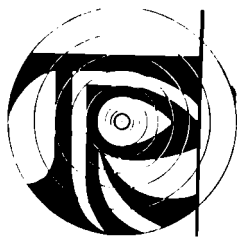
Constantin Parascchivescu și Domnița Munteanu, care semnează scenariul, cercetează cu ochi de profesioniști, dar și cu multă căldură, cu receptivitatea ascuțită a îndrăgostiților de teatru, paginile cele mai vechi din istoria artei dramatice românești. Referiri sumare, informații de un rind sau cite un paragraf din manualele de istoria teatrului sint culese cu grijă, cercetate cu respect și interes. Momentele care au însemnat primii pași — modești, șovăielnici, neîndeminatici, dar covârșitor de importanți pentru evoluția ulterioară — sint reconstituite cu mîgală. Este de apreciat faptul că în reprezentarea lui **Occisio Gregorii in Moldavia Vodae** tragedice expressa sau a lui **Mirtil și Chloe** (regia: Domnița Munteanu) nu se încearcă nici un moment „modernizări”, ajustări ale unor inabilități dramaturgice sau ale tonului de firească desuetudine, așa cum ar fi de așteptat într-o montare pe scena unui teatru, ci se respectă intonația proprie textelor, timpului lor, chiar dacă astăzi ar putea părea neobișnuită. Sarcina realizatorilor emisiunii, pe care aceștia au înțeles-o în profunzime, nu era valorificarea scenică, pentru gustul și nivelul intelectual al spectatorului modern, a unor texte vechi, ci **reconstituirea** unor momente ale istoriei, cît mai aproape de chipul lor adevărat. Nu modernizăm cofura unei statui antice, nu-i schimbăm vestimentația după gustul nostru de azi, și această tentație a „actualizării”, care în cazul unor texte dramatice putea să se exercite cu putere, a fost înlăturată ferm și benefic pentru ținuta culturală a emisiunii.

Scenariul este scris **pentru televiziune**, și autorii lui nu uită nici un moment acest lucru, argumentul vizual fiind folosit cu discernămint și expresivitate. Despre tradițiile populare legate de anumite sărbători, tradiții în care se află germea teatrului românesc, nu ni se vorbește doar, ci ni se prezintă un excelent film semnat de Jean Petrovici; o sală de teatru este descrisă prin cuvintele unui text vechi, dar este în același timp desenată, sub ochii noștri, de arhitectul Paul Bortnovski ș.a.m.d.

O altă calitate prin care acest ciclu se impune atenției este evitarea oricărei

rigidității didactice, și chiar didactice. Comentariul, redactat într-un limbaj cultivat, lipsit de prețiozități, cuceritor prin firese și propeșime, este încredințat lui Radu Beligan. Pe un ton de conversație ușoară, de „taifas” amical (dar de ținută intelectuală totodată), actorul vorbește despre lucruri importante, exprimindu-se cu aceeași degajare și atunci cînd, în fotoliu, răsfoiește o carte, și în plină stradă, printre mașini, arătîndu-ne unde se înalță sala de teatru de la „Cișmeaua Roșie”. Ascultîndu-l, nu te gîndești o clipă că rostește un text scris (deși textul e scris, și e scris foarte bine), nu te simți îndemnat să scoți hirtia și creionul, dar, în mod cert, nimic din ceea ce spune nu trece pe lingă atenția noastră. Învățăm fără să ne propunem, învățăm ușor, cu deosebită plăcere, învățăm temeinic și, mai cu seamă, învățăm fără să ne treacă prin gînd că învățăm. Este, poate, lucrul cel mai important pe care îl realizează această nouă emisiune a televiziunii.

Cristina DUMITRESCU

CANALUL BARBA DRAGONULUI de Lao She

Preocupat în mod statornic, programatic de cercetarea și valorificarea unor zone mai puțin frecventate ale repertoriului dramatic universal, radioul ne-a oferit de curînd posibilitatea de a cunoaște un text semnificativ din teatrul chinez contemporan: **Canalul Barba Dragonului** de Lao She (traducere — Constantin Lupeanu, adaptare radiofonică — Georgeta Răboj). Am vorbit despre un text semnificativ pentru că el se înscrie, tematic, într-un capitol definitoriu, reprezentativ al noii dramaturgii chineze, acela dedicat anilor premergători și imediat următori Eliberării, transformărilor substanțiale produse în viața și în conștiința oamenilor.

Canalul Barba Dragonului este povestea unor mici meseriași necăjiți, torturați de o sărăcie incurabilă, neomenească, siliți

să trăiască într-un mediu nesănătos, sub permanenta amenințare a bolii și a morții. Piesa e construită cu o deosebită simplitate, bazată pe o antiteză limpede — de o parte, umiliții, înfrinții vieții, de cealaltă, forța brutală a opresiunii. Celor dintii, autorul le schițează portrete expresive, trasate cu emoție, cu compasiune față de o existență care nu înseamnă, nu poate însemna mai mult decât nesfârșita strădanie de a supraviețui. Revolta apare tocmai ca moment al acumulărilor extreme, în care deznădejdea devine mai puternică decât teama, îi obligă pe oameni să-și înfrângă condiția de perpetuă suferință. Revoluția populară — motor al întregii acțiuni — e însă prezentă doar prin ecorurile ei, prin modificările pe care le produce asupra unui mod de viață și, mai cu seamă, a unui mod de a gândi. Dramaturgul urmărește destine umane, evoluția unor conștiințe, și pe acest ecran se proiectează marile transformări politice, sociale, economice, definitorii pentru perioada de răscruce istorică pe care o înfăți-

șează piesa. Textul ni s-a părut interesant, deși oarecum neobișnuit, prin alcătuirea extrem de simplă, geometrică aproape, a conflictului și a caracterelor, prin apelul permanent la un declarativism de nuanță didactică, ce nu sună însă „a gol”, e impregnat de sinceritate, de convingere.

Principala calitate a montării semnate de Cristian Munteanu constă tocmai în respectarea acestei simplități desăvârșite a textului. Construcția regizorală e clară, echilibrată, refuză artificiile — și artistice, dar și tehnice —, are meritul de a descifra cu mijloace directe ideile pe care piesa le exprimă direct.

Aceeași preferință pentru rigoarea și echilibrul construcției se remarcă și în interpretare. Am reținut, pentru portrete creionate sensibil, cu adevăr de viață și limpezime a ideii, pe: Dorina Lazăr, Ica Matache, Grigore Gonța, Ion Marinescu, Corado Negreanu, Adrian Georgescu.

Cristina DUMITRESCU

Nicu Bălățeanu joacă în **Iuliu Cezar**, cu 40 de grade febră, „pentru a nu se amina reprezentăția”. Fără comentarii. ● Filarmonica își amină primul concert al stagiunii. Istorie tristă... ● Oltenia și Banatul așteaptă cele 120 de persoane ale Companiei Tănase în revista **Al... n-ai... dai!** Cine rezistă „somației” lui Nea Costică? ● Maria Ventura repurtează succese răsunătoare la Bruxelles. Victor Ion Popa, la teatrul bucureștean al actriței, se luptă cu greutățile financiare. ● Naționalul din Cluj „deschide” cu drama lui Mircea Rădulescu **Serenada din trecut**, inspirată evocare a vremii lui Petru Cercel. ● „Nu vrei să-mi cumperi tu mașina? — îl întreabă Iancovescu pe Mușatescu. Am nevoie de bani”. „Cît vrei pe ea?” „300.000 de lei”. „Nu pot să-ți dau atât”. „Dar cît poți să-mi dai?” „80 de lei”. „S-a făcut. Dă-mi un aconto”. Mușatescu scoate un pol și i-l dă. „Rampa” precizează: **absolut autentic!** ● Monocul lui Ion Marin Sadoveanu se răsfață iar pe pagina gazetei. La Teatrul Ventura, Aura Buzescu și George Vraca repetă în piesa sa, **Molima**. ●

„Rampa”,

acum

50

de ani

Octombrie

1930

Se deplinge retragerea lui Ibrăileanu de la direcția **Vieții Românești**. Profesorul — o spunem noi — lăsase vrednici urmași, pe Mihail Ralea și pe G. Călinescu. ● Marioara Zimniceanu și G. Ciprian consacră ca dramaturg pe însemnatul poet V. Voiculescu. Drama **Fata ursului** se repetă sub conducerea lui Paul Gusty. ● Nici nu bănuiește „Rampa” cîtă dreptate are precizînd, la apariția primului volum de **Memorii** al lui E. Lovinescu, că ele „sînt destinate a fi punctul de plecare a unor mari discuții în lumea literară”! ● Cum reacționează marii noștri actori la aplauze la scenă deschisă: Marioara Voiculescu ridică glasul pentru a le acoperi; Tony Bulandra știe cînd va fi întrerupt de aplauze și le primește fără surprindere; G. Ciprian strînge din buze și închide ochii; G. Storin șoptește partenerului: „Vezi c-am plesnit-o?”; Ion Manu „le degustă” și nu continuă jocul pînă nu se face liniște deplină; iar Ion Sîrbul rămîne stănă de piatră, cu ochii la partener, în poziția în care a fost surprins.

Ionuț NICULESCU